

Efektivní správa škol

PRAKTICKÝ PRŮVODCE ZMĚNAMI VE FINANCOVÁNÍ NEPEDAGOGŮ PRO VEŘEJNÉ ŽŘIZOVATELE - OBCE

1

Velká novela školského zákona

Od 1. ledna 2026 vstupuje v platnost **velká novela školského zákona - zákon č. 267/2025 Sb.**, která zásadně mění financování škol a školských zařízení řízených kraji, obcemi a dobrovolnými svazky obcí.

Více pravomocí, více odpovědnosti

Nově přechází na zřizovatele odpovědnost za financování nepedagogických zaměstnanců a části tzv. **ostatních neinvestičních výdajů (ONIV)**. Současně se navyšuje **rozpočtové určení daní (RUD)**, aby obce a kraje získaly potřebné prostředky.

Pro zřizovatele to znamená **více odpovědnosti, ale i více možností**, jak nastavit fungování škol podle místních podmínek.

Příležitost pro zřizovatele – více autonomie

Cílem je posílit **nezávislost zřizovatelů**, umožnit jim efektivněji řídit školy a využívat principů **3E – hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti**. Klíčovým vodítkem při rozhodování tedy budou principy „3E“:

hospodárnost
– nakládat
s prostředky účelně
a s ohledem
na úspory

efektivnost
– dosahovat
co nejlepších
výsledků
s dostupnými zdroji

účelnost
– zaměřit se
na skutečné
potřeby
školy i obce

Změna je příležitostí nejen posílit roli zřizovatele, ale také **zlepšit koordinaci a sdílení řady nepedagogických činností** napříč školami i dalšími organizacemi, které obec zřizuje.

2

Posílení komunikace mezi zřizovatelem a školou

Úspěch realizace změn od roku 2026 stojí na transparentním a věcném dialogu mezi obcí a školou. Je potřeba položit si společně několik zásadních otázek:

Data a rozpočet

Jaké finance jsme doposud získávali od státu na financování nepedagogické práce? Kolik úvazků jsme měli na nepedagogickou práci normováno? Kolik úvazků jsme skutečně měli a s jakým rozsahem a náklady? Využívali jsme externích služeb? V jakém rozsahu a za jaké náklady?

Současný stav

Jsou jednotlivé druhy nepedagogické činnosti (úklid, správa budov, IT, stravování, účetnictví atd.) zajišťovány vlastními, nebo externími silami? Kdo a na základě jakých údajů nastavuje jejich potřebný rozsah? Je počet úvazků zaměstnanců zajišťujících tuto činnost dostatečný, nadsazený nebo nedostatečný? Bylo provedeno porovnání v případě, že by byl využit k některým těmto činnostem externí dodavatel nebo již stávající zaměstnanec obce? Jaké je technické a věcné vybavení pro nepedagogickou práci? Jaký je stav tohoto vybavení (jsou nakoupeny autonomní stroje pro úklid, je třeba investovat do pořízení dalšího vybavení, vybavení je v tuto chvíli vyhovující)?

Pravidla spolupráce

Je možné a vhodnější navázat spolupráci v zajištění nepedagogických činností s dalšími organizacemi v rámci obce/DSO/společenství obcí? Je třeba tuto spolupráci mezi zřizovatelem a školou písemně definovat, nebo je možné vycházet jen z ústní domluvy? Je zřejmá forma spolupráce, kontaktní osoby, kontrolní mechanismy a zpětná vazba?

Otevírá se prostor pro užší, efektivnější a koordinovanější spolupráci mezi obcí a jejími školami, ke které je základem jasná a otevřená komunikace a budování důvěry.

3

Školní stravování

Od 1. 1. 2026 bude financování školního stravování nově v rukou zřizovatelů.

Provoz školních jídelen a nově i platy zaměstnanců se budou hradit z rozpočtu obce. Prostředky získají obce prostřednictvím RUD na každé dítě nebo žáka, který je zapsán v jimi zřizovaných školách.

K tomu přichází řada změn – mění se tzv. spotřební koš, přichází možnost tzv. stravování z krabiček atd. Každopádně nyní mají zřizovatelé nejen větší odpovědnost, ale i možnost optimalizovat organizaci stravování.

Otázka ostatních neinvestičních výdajů (tzv. ONIV) – co hradí zřizovatel a co stát

Zřizovatel bude financovat zejména:

- učebnice a vzdělávací pomůcky včetně IT vybavení,
- vzdělávání zaměstnanců,
- zákonné pojištění odpovědnosti,
- cestovní náhrady,
- dopravu dětí na povinné školní akce,
- nepersonální podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a nadané,
- provozní výdaje školy (jako dosud).

Stát bude hradit

z dosavadních ONIV nadále pouze výuku dle RVP („lektory plavání, řidičáky, svářečáky“).

I v tomto ohledu dochází k úpravě RUD, kdy zřizovatelé dostanou vyšší podíl na sdílených daních.

SWOT analýza

Vhodným krokem při přípravě na změny je sestavení tzv. SWOT analýzy – posouzení konkrétní situace z tzv. 4 úhlů pohledu: silné stránky (strong points), slabé stránky (weak points), příležitosti (opportunities) a hrozby (threats). Pomůže zřizovateli i škole zmapovat současný stav a možnosti řešení. Příklad:

Silné stránky

Má škola stabilní nepedagogické zaměstnance a je s nimi spokojena?

Silnou stránkou je pak jejich znalost prostředí i potřeb školy.

Je ředitel flexibilní a zvládá svůj nepedagogický tým dobře a efektivně řídit?

Silnou stránkou pak je schopnost ředitele se věnovat s ohledem na princip 3E nepedagogům – rychle a efektivně je řídit, zadávat jim úkoly a kontrolovat jejich plnění.

Jak spolupracuje škola s obcí?

Škola komunikuje se zřizovatelem o svých potřebách v oblasti zajištění nepedagogických činností.

Využívá škola pracovní potenciál v rámci obce?

Škola v rámci nepedagogických činností využívá zaměstnance, kteří žijí v obci, což má multiplikační efekt i pro samotnou obec.

Slabé stránky

Je pro školu zajištění nepedagogických činností vlastními zaměstnanci zátěž?

Pro školu je složité zajišťovat a řídit jak samotné zaměstnance, tak vést mzdovou agendu, zajišťovat BOZP, dochází k vysoké fluktuaci zaměstnanců, není zajištěna dostatečná zastupitelnost zaměstnanců a v době dovolených či v případě nemoci vznikají problémy, je složité zajistit dostatečně odborné zaměstnance (např. v IT nebo v účetnictví) atd.

Příležitosti

Bylo by vhodné některé služby sdílet v různých úrovních se zřizovatelem?

Zřizovatel může zajistit údržbu, IT, úklid, účetnictví apod. pro více škol.

Má zřizovatel vlastní servisní zajištění některých služeb?

Zřizovatel pak může poskytování některých služeb (např. úklid) centralizovat a více profesionalizovat.

Bylo by flexibilnější využít externího dodavatele služeb?

Externí využití služeb může přinést flexibilitu a úspory.

Lze zkvalitnit poskytované nepedagogické služby?

S ohledem na změnu nastavení RUD mohou být nepedagogické služby lépe financovány a může tak dojít i ke zvýšení kvality a efektivity a tím i větší profesionalizaci.

Hrozby

Jsmo ohroženi nedostatkem pracovních sil v oblasti nepedagogických služeb ve škole?

Nacházíme se v místě, kde je složité sehnat provozní zaměstnance, nejsou dostupní IT odborníci ani účetní.

Je problematická komunikace v oblasti zajištění nepedagogických služeb mezi školou a zřizovatelem?

Nejsme schopni najít "společnou" řeč a nemáme vstupní data pro rozhodování.

Jak je zajištěna transparentnost a efektivní, hospodárné a účelné využití přidělených prostředků ze strany školy?

Nemáme dost informací k vyúčtování přidělených prostředků a nevíme, za co jsou vynakládány.

Vyhodnocení SWOT analýzy a zvolení variant řešení

V souladu s vyhodnocením SWOT analýzy lze zvážovat 4 základní varianty řešení, které lze u jednotlivých druhů služeb i kombinovat.

Nepedagogičtí zaměstnanci jako zaměstnanci školy.

- Ředitel má přímou personální pravomoc.
- Vhodné zejména tam, kde funguje stabilní tým a menší rozsah činností.

Nepedagogičtí zaměstnanci jako zaměstnanci zřizovatele.

Efektivní zejména tam, kde zřizovatel zřizuje více škol či organizací a může služby sdílet, má potřebné odborníky nebo technické vybavení.

Nepedagogické služby zajišťuje servisní organizace obce.

- Umožňuje centralizaci, profesionalizaci a jednotné standardy.
- Vhodné pro větší obce/města nebo svazky obcí.

Nepedagogické služby zajišťuje externí dodavatel.

Flexibilní a často úsporné řešení, nutná pečlivá smluvní kontrola.

Variantu řešení je třeba zvolit podle konkrétní situace, kterou pomůže zmapovat SWOT analýza.

Klíčovou se stává flexibilita – žádné rozhodnutí není neměnné.

Lze začít jednodušší variantou a postupně změnit nastavení tak, aby odpovídalo v maximální možné míře aktuálním potřebám školy i obce.

Kde získat více informací

Metodika MŠMT

Změna financování nepedagogické práce v souvislostech

Kalkulačka MŠMT pro výpočet RUD: Umožňuje obcím zjistit předpokládanou výši příjmů v důsledku změny zákona.

Informační systém o průměrném výdělku (ISPV)

- Slouží jako podklad pro výpočet mezd a platů ve veřejném sektoru.
- Využíván při modelování dopadů změny financování.

Krajské konference

Infoservis Středního článku podpory
Metodické semináře ve všech regionech
Individuální konzultace s metodikou Středního článku podpory
edu.gov.cz – Nepedagogové

Vydáno dne 19. 9. 2025

Střední článek podpory

234 811 246

stredniclanek@msmt.gov.cz

facebook.com/stredniclanek

instagram.com/stredniclanek_msmt

www.edu.gov.cz